

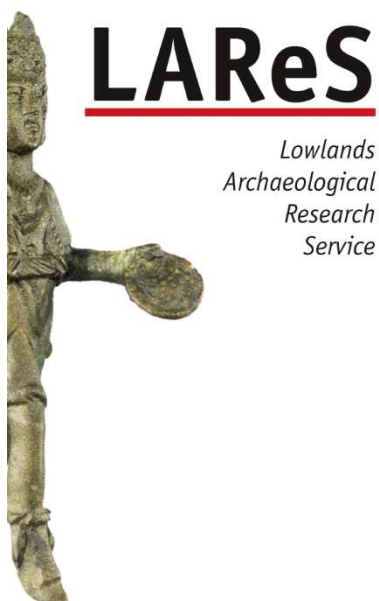
Proefsleuvenonderzoek aan de Pastorie te Halle-Zoersel

deel II

Elly N.A. Heirbaut
— R. Reusens

2021E205	19 5 21
WP1	
VL1	
P	
S	
CP	
ST	

Colofon

Titel: Proefsleuvenonderzoek aan de Pastorie te Halle-Zoersel. Deel II.

Auteur: E.N.A. Heirbaut & R. Reusens

Grafische illustraties/GIS: LArES

Rapportnummer: LArES-rapport 448

Bekrachtigde archeologienota: ID 12472

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LArES, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: mei 2021

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht proefsleuf 1

© LArES. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LArES aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van maatregelen

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	8
LITERATUUR	10
LIJST VAN FIGUREN	10

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen in het centrum van Halle en omvat de kerk, de omgeving van de kerk en de pastorie (fig. 1). Het plangebied wordt in het noorden begrensd door Halle-Dorp, in het oosten door Vogelzang en in het zuiden door de Kerkhofweg. Het plangebied bestaat uit meerdere kadastrale percelen, namelijk 521L, 526B, 529B, 530G, 531C en 532B.

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding plangebied. ©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Halle Zoersel, Pastorie
Ligging	Halle-Dorp, 2980 Halle Zoersel (provincie Antwerpen)
Kadastrale gegevens	Zoersel, afdeling 2 Halle, sectie C, perceel 521L, 526B, 529B, 530G, 531C, 532B, openbaar domein
Bounding Box	X Y 165183,88 212259,18 173981,28 216644,65
Onderzoek	Proefsleuvenonderzoek
Projectcode	2021E205
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS (erkend archeoloog) Rani Reusens, LAReS (erkend archeoloog) Liesbeth Coremans, LAReS (erkend archeoloog)
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Liesbeth Coremans: OE/ERK/Archeoloog/2017/00191 Rani Reusens: OE/ERK/Archeoloog/2021/00020
Termijn	mei 2021
Geplande ingreep	Herinrichting kerkomgeving, bouw van een polyvalente zaal aan de bestaande pastorie
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 8.060 m ²
Oppervlakte gebied nieuwe polyvalente zaal	ca. 749 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is niet gelegen binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt noch in een archeologische zone.
Randvoorwaarden	Het verwijderen van de aanwezige verharding, bomen en beplanting
Doelstelling	Het doel van het proefsleuvenonderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.
Thesaurus	proefsleuvenonderzoek

3 Onderzoeksvragen¹

Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek zijn verschillende onderzoeksvragen geformuleerd, waarop getracht moest worden antwoord te bieden.

- Hoe is de bodemopbouw?
- Hoe is het hoogteverschil tussen het perceel waarop de kerk is gelegen en het perceel van de pastorie te verklaren?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Hoeveel archeologische niveaus zijn te onderscheiden, en op welke diepte bevinden deze zich?
- Was er ook een kerkhof aanwezig ten noorden van de kerk?
- Indien menselijke begravingen worden aangetroffen: wat is de bewaringstoestand ervan? Op welke diepte manifesteren de graven zich? Kunnen deze gedateerd worden?
- Kan de locatie van de pastorie die in 1581 werd verwoest achterhaald worden?
- Wat is de aard van de bebouwing die op de 18de - en 19de -eeuwse kaarten wordt afgebeeld op de site?
- Zijn er eventueel restanten bewaard van middeleeuwse bewoning rond de toenmalige kapel of kerk?
- Zijn er sporen aanwezig die dateren van voor de bouw van de kapel?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Kan een behoud in situ verzekerd worden? Wat is de impact van de werken op de aangetroffen archeologische sporen?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen

¹ Acke & Bracke 2019, 6.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Op basis van het bureauonderzoek en de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kunnen enkele conclusies getrokken worden met betrekking tot het plangebied en de archeologische potentie. Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat er archeologische sporen in de bodem aanwezig zijn. Door het ontbreken van diagnostisch materiaal kunnen de meeste sporen niet gedateerd worden. Het gaat hier om acht paalkuilen en één greppel, waarvan ook de functie onduidelijk is. De scherpe aflijning laten echter een datering in de nieuwe tijd vermoeden.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is beddenbouw aangetroffen, waarin vondsten zijn teruggevonden. Op basis van de aangetroffen vondsten, de vulling en aflijning van het spoor en de projectie op de Ferrariskaart kan er gesteld worden dat deze beddenbouw gedateerd wordt in de nieuwe tijd. Verder is er nog een paalkuil (S16) aangetroffen die gedateerd kan worden in de nieuwe/nieuwste tijd. De functie van deze paalkuil is echter onduidelijk.

De aanwezige sporen tonen aan dat op het terrein archeologische resten aanwezig zijn van een bewonings- of gebruiksfase. Echter door de duidelijk aanwezigheid van de beddenbouw die verspreid voorkomt over de beide werkputten en een diepte heeft van ca. 50 cm, kan er gesteld worden dat deze de bodem verstoord heeft. Hierdoor kan er geconcludeerd worden dat het merendeel van de sporen die wijzen op een bewonings- of gebruiksfase van het terrein, verdwenen zijn. De nog aangetroffen sporen leveren geen kenniswinst op.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van het plangebied geen behoudenswaardige archeologische site bevindt op de plaats waar de nieuwe polyvalente zaal komt.

Echter uit het bureauonderzoek wordt een hoog archeologisch potentieel gesteld voor het gehele plangebied naar het aantreffen van sporen uit de volle en late middeleeuwen, alsook sporen uit de nieuwe tijd. Dit betekent dat de rest van het plangebied nog onderzocht moet worden in de vorm van een proefsleuven- en proefputtenonderzoek om die potentie te valideren (fig. 2-3).

Figuur 2. Overzicht van aanbevolen maatregelen. ©LARES

Figuur 3. Voorstel voor de ligging van de proefsleuven en proefputten opgesteld in het programma van maatregelen van de archeologienota.²

² Acke & Bracke 2019, 7.

Literatuur

Geraadpleegde literatuur

Acke, B., M. Bracke & P. Fonteyn, 2019: Archeologienota kerkomgeving. Programma van Maatregelen, *Acke & Bracke bvba 2019.096*.

Acke, B., M. Bracke & P. Fonteyn, 2019: Archeologienota kerkomgeving. Verslag van Resultaten, *Acke & Bracke bvba 2019.096*.

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding
2021E205	1	kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	nvt	1:1.500	mei 2021
2021E205	2	archeologische kaart	overzicht van de aanbevolen maatregelen	nvt	1:1.000	mei 2021
2021E205	3	puttenplan	voorstel puttenplan uit de AN	nvt	onbekend	2019